

УДК 81:130.2

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
МАЙБУТНІМИ МАГІСТРАМИ-ПСИХОЛОГАМИ**

О.П. ЗЕЛЕНЬКА, доктор педагогічних наук,
професор кафедри іноземних мов

Львівського державного університету внутрішніх справ

E-mail: opzelenska@rambler.ru

Анотація. *Навчання іноземної мови майбутніх магістрів як особистостей з гармонійно розвинутими професійними, соціальними, культурними, духовними та інтелектуальними якостями в непрофільній магістратурі уможливує розвиток навичок іншомовної міжкультурної комунікації, сприяє оволодінню фаховими та загальноосвітніми дисциплінами, розвитку мислення. Міждисциплінарний підхід у навчанні іноземної мови реалізує її зв'язок з іншими дисциплінами, необхідними студентам магістратури в їх майбутній професійній діяльності. Міждисциплінарний підхід передбачає вивчення або дослідження будь-якого явища, не обмежуючись рамками тільки однієї наукової дисципліни, тобто викладання різних дисциплін здійснюється як єдиного цілого. Він сприяє формуванню ключових освітніх компетенцій, уможливує упорядкування та організованість знань у різних галузях науки. Міждисциплінарний підхід стимулює студентів самостійно здійснювати пошук інформації з різних галузей знань, тобто здійснюється процес самоосвіти, в них формується позитивна мотивація до навчання, розвивається самостійність та свідомість. Він також важливий і з точки зору розвитку розумової активності студентів, їх мислення, когнітивних здібностей. Цей підхід до навчання іноземної мови в непрофільній магістратурі дозволяє поєднати лінгвістичний, професійний, культурологічний та комп'ютерний аспекти навчання в одне ціле.*

Ключові слова: *іноземна мова, магістр, міждисциплінарний підхід, компетенція, дисципліна.*

Актуальність (Introduction). Удосконалення теоретичної і практичної підготовки майбутніх магістрів невід'ємне завдання вищої школи. Вони повинні володіти високим рівнем фундаментальних знань та навичок, що уможливує ефективне виконання посадових обов'язків. До шляхів вирішення цього завдання відносяться розробка теоретико-методологічних, науково-методичних і дидактичних принципів розвитку освіти, раціональна організація процесу навчання, його оптимальна побудова, апробація та упровадження новітніх технологій навчання, покращення практичної, культурологічної, комп'ютерної та мовної підготовки у ВНЗ України.

Серед завдань, які стоять перед майбутніми магістрами як науковими працівниками важлива роль належить їх іншомовній підготовці, що сприяє розвиткові навичок усної та писемної іншомовної міжкультурної комунікації, тобто використання іноземної мови в практичній діяльності, створенню за допомогою іноземної мови певної основи знань для успішного оволодіння дисциплінами як професійного, так і загальноосвітнього циклів, а також формуванню в них мислення, що забезпечує цілісний підхід до будь-якої дисципліни як до системи, яка складається з багатьох взаємопов'язаних елементів, оскільки мова і мислення нероздільні, що має першочергове значення і для самого пізнання предмета, який вивчається, і для різноманітного практичного використання отриманого знання. Одним із шляхів досягнення цих цілей є системне навчання іноземної мови та використання міждисциплінарного підходу, який передбачає навчання різних дисциплін як єдиного цілого, зокрема реалізує зв'язок іноземної мови з іншими дисциплінами, необхідними для студентів магістратури в їх майбутній професійній діяльності. Застосування

© О.П.Зеленська, 2016

міждисциплінарного підходу в процесі фахової підготовки майбутніх фахівців розглядається як частина загальної проблеми підвищення рівня професійної, світоглядної, комунікативної та кроскультурної компетентності випускників вищих навчальних закладів [6], тобто комунікативні, загальнокультурні та професійні компетентності переплітаються одні з одними.

Серед причин використання міждисциплінарного підходу в освіті та науці називають такі: складність знання і суспільства, культурне розмаїття, соціальні та технологічні проблеми [10; 11]; тенденція до створення знань про окремі частини, ніби вони є одним цілим [9]; міждисциплінарні дослідження мають тенденцію до прагматичності, вони характеризуються скоріше не академічним характером, а вирішують реальні життєві проблеми [11].

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Деякі питання, пов'язані з використанням міждисциплінарного підходу в освіті та науці, навчання іноземної мови на основі міждисциплінарного підходу кадрів вищої кваліфікації, зокрема магістрів досліджують такі науковці, як Т. Астафурова, В. Буданов, М. Вятютнєв, Н. Гез, Л. Городецька, Р. Гришкова, Н. Дерев'янкін, Л. Заблоцька, І. Зимня, Л. Каменська, О. Князева, О. Коваленко, Р. Миленкова, О. Пахомова, Н. Попова, Г. П'ятакова, Т. Савицька, Н. Саєнко, М. Степанова, О. Тарнопольський, С. Тер-Минасова, Ю. Чабанський, Н. Gardner, J. Klein, M. Magnin, B. Mansilla, W. Newell, A. Repko, R. Roberts та ін. Однак, існує необхідність глибшого вивчення проблеми підготовки майбутніх магістрів як освічених фахівців, що мають фундаментальну професійну підготовку, володіють сучасним науковим стилем мислення, вмінням мислити творчо та планувати власну науково-дослідну і виробничу діяльність, вміють використовувати методи наукового пізнання, будувати алгоритми рішення пізнавальних і практичних задач, є особистостями з гармонійно розвинутими професійними, соціальними, культурними, духовними та інтелектуальними якостями.

Мета (Purpose) полягає в тому, щоб визначити позитивні сторони технології навчання іноземної мови як дисципліни, що сприяє здійсненню активної міжкультурної комунікації в межах професійної, наукової, соціальної та культурної діяльності майбутніх магістрів спеціальності «Психологія», яка ґрунтується на міждисциплінарному підході, оскільки на сучасному етапі розвитку освіти та науки особливу актуальність набуває проблема загальнонаукової методології, де поряд з процесами диференціації наукових знань за галузями важливим стає його інтеграція [3].

Методи (Methods). Використано теоретичні методи: аналіз, синтез, порівняння та зіставлення для визначення стану розкриття проблеми дослідження у філософській та психолого-педагогічній літературі, вивчення авторефератів, дисертацій, статей, Інтернет-ресурсів, досвіду роботи науково-педагогічних працівників ВНЗ; узагальнення для визначення закономірностей іншомовної підготовки майбутніх магістрів спеціальності «Психологія», формулювання висновків та рекомендацій.

Результати (Results). Іноземна мова за своєю природою є унікальною дисципліною, оскільки уможливорює організувати знання, що їх набувають майбутні магістри, засновані на певних зв'язках між різними дисциплінами, методами та технологіями, що забезпечує вирішення різних комплексних професійних, наукових, соціальних, економічних тощо проблем. Іноземна мова безпосередньо пов'язана, перш за все, з фаховими дисциплінами («Соціальна психологія», «Когнітивна психологія», «Психологія переговорів і спілкування», «Мотивація діяльності людини», «Психологія ненасильницького спілкування та фасилітації» тощо), а також з іншими дисциплінами, які студенти вивчають у магістратурі («Основи психотренінгу», «Психологія творчості», «Мотивація діяльності людини», «Психологія розвитку, зміни та кар'єри особистості» тощо), або які вони вже вивчали раніше («Культурологія», «Історія України», «Українська мова», «Соціологія» тощо). Мета навчання іноземної мови фахівцями освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» спеціальності «Психологія» є формування у студентів іншомовної професійно спрямованої ко-

мунікативної компетенції, що дозволяє їм інтегруватися в міжнародне професійне і наукове середовище і використовувати іноземну мову не тільки для професійного, наукового спілкування, але й також міжкультурної комунікації, оскільки мова не лише засіб спілкування між людьми, але й засіб вираження їх думок і почуттів, вона як суспільне явище може бути віднесене до сфери культури і розглядатися як один з її компонентів. Оволодіння іноземною мовою в магістратурі зосереджується на вдосконаленні навчання видів мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, аудіювання та письма), що зводиться до формування комунікативної мовленнєвої компетенції у цих видах, яка, своєю чергою, складається з лінгвістичних компетенцій (лексичні, фонологічні, синтаксичні знання та вміння), соціолінгвістичних компетенцій (соціокультурні умови користування мовою), прагматичних компетенцій (функціональне вживання лінгвістичних засобів: продукування мовних функцій, актів мовлення тощо). Через таку компетенцію й здійснюється мовленнєва комунікація, одна з найголовніших функцій мови, хоча і не єдина. Комунікативна компетенція визначається як інтегральна властивість індивіда, що виявляється в його здатності і готовності використовувати знання та вміння в галузі тієї чи іншої мови в процесі міжособистісної і міжкультурної взаємодії в ситуаціях усної або писемної комунікації, а крім того – об'єктивно оцінювати ситуацію спілкування і знаходити адекватний спосіб своєї поведінки в ній [4]. Серед функцій іноземної мови як об'єкта засвоєння можна назвати такі, як: засіб спілкування; засіб вирішення комунікативних, пізнавальних і професійних завдань; засіб задоволення комунікативної потреби вираження почуттів, волі і пізнавальної потреби; засіб існування, взаєморозуміння та взаємодії в мовному колективі; засіб залучення до культурних та історичних цінностей; засіб розвитку пізнавального інтересу; об'єкт самостійного спеціального дослідження теорії мови; засіб формування наукового світогляду, розвитку критичного та творчого мислення та пам'яті, вільного доступу до необхідної інформації; засіб активного залучення до самостійної роботи, оскільки відомо, що мови навчити не можна, її можна лише навчитися, звідси прагнення особистості до самопізнання, самореалізації та самоудосконалення [2].

Міждисциплінарний підхід передбачає вивчення або дослідження будь-якого явища, не обмежуючись рамками тільки однієї наукової дисципліни, тобто викладання різних дисциплін здійснюється як єдиного цілого. Така організація навчального матеріалу може відбуватися або під час одночасного вивчення дисциплін, або під час вивчення дисциплін на різних курсах навчання. Наприклад, іноземна мова інтегрує в себе такі дисципліни, як рідна мова, культурологія, країнознавство, лінгвокраїнознавство, філософія, соціологія, психологія, історія і певні фахові дисципліни, що включають світоглядні, професійні, соціальні, моральні, духовні та культурні аспекти майбутніх фахівців, які володіють великим запасом предметних знань, вміють їх активно перетворювати, використовувати в різних ситуаціях науково-дослідної та виробничої діяльності на межі галузей знань, здатні творчо мислити. Індивідуальний суб'єкт, його свідомість і пізнання повинні бути зрозумілі, враховуючи їх включення в різні системи колективної практичної і пізнавальної діяльності [5, с. 281]. Такий підхід до навчання іноземної мови у магістратурі на основі міждисциплінарних зв'язків сприяє тому, що майбутні магістри будуть людьми освіченими. Їх освіченість полягає не тільки в тому, що вони будуть знати, але й в їх умінні збагачувати свої знання, набувати нові. Освіченість, таким чином, передбачає також і певну культуру розумової праці, необхідну майбутнім магістрам для життя, активної участі в професійній, науковій, культурологічній, духовній, соціальній тощо діяльності. Повноцінне оволодіння науковим знанням включає засвоєння принципів і методів отримання цього знання, а також його практичне використання.

Міждисциплінарний підхід сприяє формуванню ключових освітніх компетенцій, до яких, за А. Хуторським, відносимо ціннісно-сміслову, загальнокультурну, навчально-пізнавальну, інформаційну, комунікативну, соціально-трудова та особистісну (самоудосконалення) [8], які є інтегральними характеристиками якості підготовки майбутніх магістрів і здатні виявити, як фахівці зможуть застосувати отримані знання, вміння, навички та

способи діяльності для вирішення певних міждисциплінарних питань і проблем.

Майбутні магістри повинні засвоїти певний обсяг інформації, знань, виробити необхідні вміння та навички, притаманні тій професії, якою вони оволодівають. У цьому викладачам різних дисциплін допомагають знання з психології, інформатики, логіки, педагогіки, тобто викладачі повинні приділяти увагу таким аспектам процесу викладання, що є загальними для багатьох, якщо не для всіх, дисциплін, які викладають студентам: формуванню мотивації студентів, виробленню прийомів їх активізації, розвиткові комунікативних навичок і, в ширшому плані, формуванню ключових компетенцій [1], що є одним із основних завдань освітньої системи України. Отже на практиці реалізується міждисциплінарний підхід.

Саме всебічне вивчення предмета призводить до цілісного уявлення і систематичного знання про нього, тобто використання міждисциплінарного підходу сприяє упорядкуванню та організованості знань у різних галузях науки. При цьому створюється якісно нове знання. Важлива передумова міждисциплінарного підходу пов'язана з особливостями об'єктивної реальності, яка досліджується, що виражається в комплексності процесів і явищ, які вивчаються. Комплексність цих явищ детермінує міждисциплінарні синтетичні дослідження, в яких об'єкт вивчення фіксується в різних предметних проєкціях і описується в різних моделях наукового пізнання з метою отримання цілісного знання про певний феномен [7]. Прикладом синтезу знань у межах певної галузі є перехід від розрізнених фактів до їх системи. Синтез різних галузей знань виявляється у використанні законів, теорій, методів однієї дисципліни при навчанні іншої, в результаті чого у свідомості студентів формується природничо-наукова картина світу. Отже, при такому підході окремо взята дисципліна інтегрує наукові дослідження суміжних наук і реалізує їх на практиці в процесі навчальної діяльності, а майбутні магістри мають змогу опанувати знаннями, уміннями та навичками не лише вузько інтелектуально, але й у плані формування соціально активної, творчої особистості. Наприклад, навчання іноземної мови разом з вивченням історії та культури народу, який розмовляє цією мовою, має багато переваг. Студенти вивчають не лише граматику, фонетику чи лексику, але й ідіоми, розмовний стиль, культурні відмінності, етикет, що зробить їх мовлення та поведінку більш природними в іншій культурі. Професійно спрямоване навчання іноземної мови полягає в її інтеграції з фаховими дисциплінами, що дозволяє отримувати додаткові професійні знання. Таким чином, цей підхід до навчання іноземної мови в магістратурі дозволяє поєднати лінгвістичний, професійний та культурологічний аспекти навчання в одне ціле, а з розвитком інформаційних технологій до цього також додається і комп'ютерний аспект.

Міждисциплінарний підхід стимулює студентів самостійно здійснювати пошук інформації з різних галузей, тобто здійснюється процес самоосвіти, в них формується позитивна мотивація до навчання, розвивається самостійність та свідомість. Студенти вчать аналізувати явище, розкривати його суть через причинно-наслідкові, функціональні, структурні, генетичні закономірності; оцінювати інформацію, виділяти в ній те, що безпосередньо стосується завдання, що вирішується, тобто конкретизувати його, встановлювати різницю та відповідність з попередніми знаннями і способами діяльності, можливості переходу до них, аналізувати фактори впливу, шукати шляхи нестандартних рішень в умовах кожної конкретної ситуації. Цей підхід є незамінним фактором вироблення у студентів свідомого ставлення до навчання, громадянського становлення, морального та інтелектуального формування особистості.

Міждисциплінарний підхід також важливий і з точки зору розвитку розумової активності студентів, їх мислення, що виявляється в можливості перетворення заданих для засвоєння знань, які є знаряддям думки, засобом пізнання, у відповідності з конкретними цілями і завданнями засвоєння. Інтеграція знання означає визначення і поєднання знань з відповідних дисциплін, щоб уможливити ширше і глибше розуміння проблеми, питання чи явища, а також за допомогою аналізу та синтезу знайти інтегроване рішення проблеми чи питання. Наприклад, одна дисципліна не зможе в повній мірі пояснити складне

питання соціально конструктивістського підходу в психології (такі питання передбачені програмою з іноземної мови для студентів магістратури). Повне розуміння цього вимагає певні знання, окрім психології, з таких дисциплін, як історія, соціологія, філософія, теорія комунікації, мовознавство.

Висновки і перспективи (Discussion). Таким чином, міждисциплінарний підхід в освіті, а саме до навчання іноземної мови в непрофільній магістратурі уможлиблює ширше засвоєння знань, формування комунікативної компетенції, глибше проникнення в суть проблеми, використовуючи ті знання з різних дисциплін, які сприяють її розуміння, вміння вирішувати питання в будь-яких ситуаціях, оскільки дозволяє майбутнім магістрам розвивати здатність інтегрувати концепції та ідеї з різних дисциплін в ширші концептуальні рамки аналізу, сприяє розвитку у майбутніх магістрів професійних і культурних навичок, підвищує їх дієвість, успішність, інтерес та мотивацію до навчання, зокрема іноземної мови, допомагає їм розвивати свої когнітивні здібності, вміння мислити, долати невизначеність, удосконалює ментальні процеси. Отже, міждисциплінарний підхід дозволяє майбутнім магістрам стати фахівцями, необхідними сучасному суспільству.

Перспективою подальших досліджень є питання формування у майбутніх магістрів практичних навичок іншомовної міжкультурної комунікації на основі міждисциплінарного підходу в процесі опрацювання професійно спрямованої літератури, її реферування, анування та здійснення реферативного перекладу.

Список використаних джерел

1. Жезлова С.А. Модерация как инновационная форма повышения квалификации учителя [Текст]: дис. ... канд. пед. наук / Светлана Александровна Жезлова. – Кострома, 2002. – 166 с.
2. Зеленська О.П. Значення лінгвокраїнознавчого опису правознавчих словосполучень, що містять власну назву, для формування соціокультурної компетенції / О.П. Зеленська // Функціональна лінгвістика: сб. науч. работ. – Симферополь: Крымский республиканский ин-т последипломного педагог. образования, 2011. – № 2. – Т. 1. – С. 224-226.
3. Кашаев Р.С. Развитие науки и образования на основе междисциплинарного подхода / Р.С. Кашаев // Успехи современного естествознания. – 2011. – № 2. – С. 82-87.
4. Котляр М.М. Формирование элементов языковой культуры учащихся при обучении химии [Текст]: дис. ... канд. пед. наук / Мария Михайловна Котляр. – СПб., 2000. – 176 с.
5. Лекторский В.А. Субъект, объект, познание / В.А. Лекторский. – М.: Наука, 1980. – 358 с.
6. Миленкова Р.В. Міждисциплінарний підхід до підготовки майбутніх юристів на матеріалі викладання латинської мови [Електронний ресурс] / Р.В. Миленкова. – Режим доступу: lib.uabs.edu.ua/library/P_Visnik/Numbers/2_5_2011/05_01_03.pdf
7. Мирский Э.М. Междисциплинарные исследования в современной науке / Э.М. Мирский. – М.: ИНИОН, 1978. – 57 с.
8. Хуторской А.В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты [Электронный ресурс] / А.В. Хуторский // Доклад на отделении философии образования и теории педагогики РАО 23 апреля 2002 г. – Режим доступа: www/eidos.ru/news/compet/htm
9. Bailis S. Contending with complexity: A response to William H. Newell's 'A theory of interdisciplinary studies' / S. Bailis // Issues in Integrative Studies, 2001. – No 19. – P. 27-42.
10. Klein J.Th. Interdisciplinarity and the prospects of complexity: The tests of theory / J.Th. Klein // Issues in Integrative Studies, 2001. – No 19. – P. 43-57.
11. Newell W.H. A theory of interdisciplinary studies / W.H. Newell // Issues in Integrative Studies, 2001. – No 19. – P. 1-25.

References

1. Zhezlova, S.A. (2002). Moderatsiya kak innovatsionnaya forma povysheniya kvalifikatsii uchitelya [Moderation as an innovational form of raising the teacher's qualification]. Kostroma, . – 166 s.
2. Zelenska, O.P. (2011). Znachennya lingvokrainoznavchogo opysu pravoznavchykh

slovo-spoluchen, shcho mistyat vlasnu nazvu, dlya formuvannya sotsiokulturnoyi kompetentsiyi [The importance of the linguistic and cultural description of the legal word-combinations that contain a proper name for forming the socio-cultural competence]. *Functional linguistics*, 2, 224-226.

3. Kashayev, R.S. (2011). *Razvitiye nauki i obrazovaniya na osnove mezhdistsiplinarnogo podkhoda* [The development of science and education on the basis of the interdisciplinary approach]. *Successes of modern natural science*, 2, 82-87.

4. Kotlyar, M.M. (2000). *Formirovaniye elementov yazykovoy kultury uchashchikhsya pri obuchenii khimii* [Forming the elements of language culture of pupils during learning chemistry]. Saint Petersburg, . – 176 s.

5. Lektorskiy, V.A. (1980). *Subyekt, obyekt, poznaniye* [Subject, object, cognition]. M. Nauka. 358.

6. Mylenkova, R.V. *Vishdystsyplinarniy pidkhid do pidgotovky maybutnikh yurystiv na materialy vykladannya latynskoyi movy* [Interdisciplinary approach to training future lawyers using the materials of teaching the Latin language]. Available at: lib.uabs.edu.ua/library/P_Visnik/Numbers/2_5_2011/05_01_03.pdf

7. Mirsky, E.M. (1978). *Mezhdistsiplinarnyye issledovaniya v sovremennoy nauke* [Interdisciplinary investigations in modern science]. M. INION. 57.

8. Khutorskoy, A.V. (2002). *Klyuchevyye kompetentsii i obrazovatelnyye standarty* [Key competences and educational standards]. Available at: www/eidos.ru/news/comp/htm

9. Bailis, S. (2001). *Contending with complexity: A response to William H. Newell's 'A theory of interdisciplinary studies'*. *Issues in Integrative Studies*, 19, 27-42.

10. Klein, J.Th. (2001). *Interdisciplinarity and the prospects of complexity: The tests of theory*. *Issues in Integrative Studies*, 19, 43-57.

11. Newell, W.H. (2001). *A theory of interdisciplinary studies*. *Issues in Integrative Studies*, 19, 1-25.

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЙ ПОДХОД К ИЗУЧЕНИЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА БУДУЩИМИ МАГИСТРАМИ-ПСИХОЛОГАМИ

Е.П. Зеленская

Аннотация. *Изучению иностранного языка будущими магистрами как личностями с гармонично развитыми профессиональными, социальными, культурными, духовными и интеллектуальными качествами в непрофильной магистратуре делает возможным развитие навыков иноязычной межкультурной коммуникации, содействует овладению специальными и общеобразовательными дисциплинами, развитию мышления. Междисциплинарный подход в изучении иностранного языка реализует его связь с другими дисциплинами, необходимыми для студентов магистратуры в их будущей профессиональной деятельности. Он предполагает изучение или исследование любого явления, не ограничиваясь рамками только одной дисциплины, то есть преподавание разных дисциплин происходит как единого целого. Междисциплинарный подход содействует формированию ключевых образовательных компетенций, делает возможным упорядочение и организованность знаний в разных отраслях науки. Он стимулирует студентов самостоятельно осуществлять поиск информации в разных отраслях знания, то есть осуществляется процесс самообразования, в них формируется положительная мотивация к обучению, развивается самостоятельность и сознание. Междисциплинарный подход также важен и с точки зрения развития умственной активности студентов, их мышления, когнитивных способностей. Этот подход к изучению иностранного языка в непрофильной магистратуре делает возможным объединение лингвистического, профессионального, культурологического и компьютерного аспектов в единое целое.*

Ключевые слова: *иностраннный язык, магистр, междисциплинарный подход, компетенция, дисциплина.*

INTERDISCIPLINARY APPROACH TO LEARNING A FOREIGN LANGUAGE BY FUTURE MASTERS-PSYCHOLOGISTS

O.P. Zelenska

Abstract. *Learning a foreign language by the future Masters (for example, psychologists) as individuals who take the Master's course and have harmoniously developed professional, social, cultural, moral and intellectual qualities makes it possible to develop the skills of the foreign language intercultural communication, contributes to mastering the professional and general educational subjects, and to thinking development. The interdisciplinary approach in learning the foreign language realizes its links with the other subjects, which are necessary for the students in their future professional activity. This approach foresees learning or investigating any phenomenon without being limited only by one scientific discipline, i.e. teaching different disciplines occurs as one thing. It assists in forming the key educational competences, makes it possible to regulate and organize knowledge in different branches of science. The interdisciplinary approach stimulates the future Masters to search information from various branches of science independently, i.e. the process of self-education takes place, the positive motivation to studying forms, and independence and consciousness develop. It is also important from the point of view of the mental activity of the students, their thinking, and cognitive abilities. This approach to leaning the foreign language makes it possible to unite the linguistic, professional, culturological, and computer aspects of studying.*

Key words: *foreign language, Master, interdisciplinary approach, competence, discipline.*

УДК 378.14.015.62

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У ВИЩОМУ АГРАРНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Н.М. Каландирець, аспірантка кафедри соціальної педагогіки
та інформаційних технологій в освіті

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: kalandyrnelya@gmail.com

Анотація. *У статті розроблено та теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель процесу формування підприємницької компетентності майбутніх економістів у вищому аграрному навчальному закладі, яка включає структурні блоки: цільово-змістовний, організаційно-методичний, блок педагогічних умов та діагностико-результативний блок.*

Ключові слова: *підприємницька компетентність, моделювання, модель формування підприємницької компетентності майбутніх економістів-аграрників*

Актуальність (Introduction). Ефективне сільське господарство неможливо створити, не забезпечивши агропромисловий комплекс висококласними фахівцями з економіки. На сьогодні аграрний сектор висуває нові вимоги до підготовки майбутніх економістів у вищих аграрних навчальних закладах. Однією з таких вимог є підприємницька підготовка студентів, головною задачею якої є формування в них підприємницької компетентності.

Це зумовлює необхідність у застосуванні нових дидактичних систем організації навчального процесу, що б сприяли формуванню підприємницької компетентності майбутніх економістів-аграрників.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Проблемі моделювання в педагогіці присвячені праці багатьох вчених, зокрема, таких як С. Архангельський, В. Афанасьєв, Б. Глинський, Ю. Конаржевський, В.

© Н.М.Каландирець, 2016